

Spis treści

Wprowadzenie	9
Podziękowania	13
Rozdział 1. Demoralizacja – sposoby definiowania i rozumienia	15
1.1. Słownikowe rozumienie pojęcia demoralizacji	16
1.1.1. Definiowanie demoralizacji w słownikach języka polskiego	16
1.1.2. Definiowanie demoralizacji w słownikach języka angielskiego	17
1.2. Rozumienie pojęcia demoralizacja na gruncie psychologii klinicznej	18
1.2.1. Demoralizacja z perspektywy historycznej	19
1.2.2. Współczesne ujęcie konstrukt demoralizacji na gruncie psychiatrii i psychologii klinicznej	22
1.2.3. Konstrukty pokrewne do syndromu demoralizacji	31
1.3. Rozumienie demoralizacji na gruncie innych dziedzin naukowych	33
Rozdział 2. Kształtowanie się syndromu demoralizacji	37
2.1. Czynniki warunkujące wystąpienie syndromu demoralizacji	37
2.1.1. Znaczenie stresu dla rozwoju syndromu demoralizacji	38
2.1.2. Udział procesów poznawczych w rozwoju syndromu demoralizacji ...	40
2.1.3. Rola cech psychospołecznych dla rozwoju syndromu demoralizacji ...	43
2.1.4. Związek cech kulturowych i społeczno-demograficznych z rozwojem syndromu demoralizacji	45
2.1.5. Znaczenie stanu zdrowia dla rozwoju syndromu demoralizacji	47

2.2. Rozwój syndromu demoralizacji	53
2.2.1. Rozwój kompleksu „poddawanie się – poddanie się” George’a Engela	53
2.2.2. Rozwój syndromu demoralizacji według Johna de Figueiredo	54
2.2.3. Rozwój syndromu demoralizacji według Davida Kissane’a i Davida Clarke’a	58
2.2.4. Rozwój syndromu demoralizacji u osób starszych według Davida Clarke’a	58
2.2.5. Rozwój zespołu demoralizacji u pacjentów chorych psychicznie	61
Rozdział 3. Charakterystyka syndromu demoralizacji	63
3.1. Objawy syndromu demoralizacji – specyficzne czy niespecyficzne	64
3.2. Porównanie syndromu demoralizacji z innymi schorzeniami	68
3.2.1. Syndrom demoralizacji a depresja	69
3.2.2. Syndrom demoralizacji a zaburzenia związane z czynnikiem stresowym	74
3.2.3. Syndrom demoralizacji a dystymia i inne pokrewne stany psychiczne	77
3.2.4. Różnicowanie syndromu demoralizacji od innych schorzeń	78
3.3. Syndrom demoralizacji we współczesnych systemach klasyfikacyjnych zaburzeń psychicznych	82
3.3.1. Klasyfikowanie zaburzeń psychosomatycznych	84
3.3.2. Kryteria diagnostyczne syndromu demoralizacji	85
Rozdział 4. Metody pomiaru syndromu demoralizacji	89
4.1. Pierwsze metody pomiaru syndromu demoralizacji – wywiad i skale przesiewowe	90
4.2. <i>Skala Demoralizacji</i> Davida Kissane’a i Davida Clarke’a	92
4.2.1. Opracowanie <i>Skali Demoralizacji</i>	93
4.2.2. <i>Skala Demoralizacji II (DS-II)</i> Sophie Robinson, Davida W. Kissane’a, Joanny Brooker, Natashy Michael, Jane Fischer, Merliny Sulistio, Davida M. Clarke’a i Mehmeta Ozmena	96
4.2.3. <i>Krótką Skala Demoralizacji (SDS)</i> Laury Galiany, Davida Rudilli, Amparo Oliver i Pilar Barreto	97
4.2.4. <i>Skala Demoralizacji</i> – wersje językowe	98
4.3. <i>Kryteria Diagnostyczne dla Badań Psychosomatycznych (DCPR)</i> Giovanniego Favy z zespołem	106
4.3.1. DCPR – wersja polska	108

4.4. Podskale mierzące nasilenie stanu demoralizacji w testach osobowości	110
4.4.1. Zrestrukturyzowana skala kliniczna – RCd w MMPI-2	111
4.4.2. Skala NEO-dem w NEO-PI-R	111
4.4.3. Inne podskale w kwestionariuszach mierzące stan demoralizacji	114
4.5. <i>Skala Subiektywnej Niekompetencji</i> Cheryl A. Cockram, Gheorghe'a Dorosa i Johna M. de Figueiredo	115
Rozdział 5. Występowanie syndromu demoralizacji w grupach klinicznych i nieklinicznych – przegląd literatury	119
5.1. Występowanie syndromu demoralizacji wśród osób chorych somatycznie	120
5.1.1. Syndrom demoralizacji i depresja w badaniach chorych somatycznie	121
5.1.2. Syndrom demoralizacji w grupie chorych onkologicznie	127
5.1.3. Syndrom demoralizacji w innych grupach chorych somatycznie	133
5.1.4. Syndrom demoralizacji w grupie chorych psychicznie	138
5.2. Występowanie syndromu demoralizacji w grupach osób doświadczających stresu	139
5.2.1. Syndrom demoralizacji w grupach pracowników doświadczających stresu w pracy	140
5.2.2. Syndrom demoralizacji w grupach osób doświadczających stresu przewlekłego	144
Rozdział 6. Pomoc osobom w stanie demoralizacji	147
6.1. Czynniki chroniące przed wystąpieniem stanu demoralizacji	148
6.2. Pomoc osobom w stanie demoralizacji	151
6.2.1. Ogólne zasady pomocy osobom doświadczającym syndromu demoralizacji	154
6.2.2. Pomoc osobom chorym i w sytuacjach trudnych – przegląd wyników badań	158
6.3. Remoralizacja – odzyskiwanie morale	161
6.3.1. Pomiar odzyskiwania morale	162
6.3.2. Polska wersja <i>Skali Remoralizacji</i> – wstępne analizy	164
Podsumowanie	167
Implikacje dla praktyki klinicznej	173
Wskazania do dalszych badań	175

Streszczenie	177
Summary	179
Literatura	181
Spis rycin	207
Spis tabel	209
Załącznik	211